

Het beroepsgeheim: een internationale zaak?

De wetgeving rondom het medisch beroepsgeheim is in ieder land anders. Alhoewel het beroepsgeheim in Nederland tamelijk absoluut is, kan het doorbroken worden wanneer sprake is van een ernstig en concreet gevaar voor de patiënt en/of anderen. Ook zijn er situaties waarin het doorbreken van het beroepsgeheim verplicht is. Voor een gedwongen opname in een psychiatrisch ziekenhuis (door middel van een Inbewaaringstelling, IBS) moet bijvoorbeeld eerst toestemming aan de burgemeester (of aan een waarnemend wethouder) worden gevraagd en daarvoor moet het beroepsgeheim doorbroken worden. Een ander voorbeeld is dat bepaalde infectieziekten verplicht moeten worden gemeld bij de GGD. Dat is echter allemaal wetgeving die alleen in Nederland geldt.

MELDPLICHT

Onlangs was ik op een congres over medische en psychische problemen bij verkeersvliegers en ander luchtvaartpersoneel, waar o.a. de vraag aan de orde kwam of het medisch beroepsgeheim in internationaal verband geregeld moet worden. Dat daar juist in de luchtvaartwereld over gesproken wordt, is niet zo vreemd; drie jaar geleden liet een Duitse copiloot die aan een ernstige depressieve stoornis leed zijn vliegtuig met 150 inzittenden opzettelijk neerstorten in de Franse Alpen (vliegcrash *Germanwings*). De piloot was onder behandeling bij meerdere artsen die vonden dat hij zijn werk niet meer veilig kon doen, maar vanwege hun beroepsgeheim voelden zij niet de ruimte om dit naar de luchtvaartmaatschappij te communiceren. In het onderzoek naar deze ramp kwam naar voren dat het beroepsgeheim hier mogelijk te ruim geformuleerd was. Volgens de onderzoekers zouden artsen misschien meer ruimte moeten krijgen om gevaarlijke situaties te melden. In sommige landen is die ruimte er al, zoals in Canada waar psychiaters, psychologen en psychotherapeuten de verplichting hebben om het bij de autoriteiten te melden als zij een verkeersvlieger gaan behandelen.

© Kirsty Pargeter / fotolia.com

STANDPUNTINNEMEN

Ook binnen de Europese Unie is de wetgeving over het medisch beroepsgeheim in elk land anders. Het valt niet uit te sluiten dat er op enig moment wordt voorgesteld om in de EU een uniform beroepsgeheim te hanteren. Dit zou eventueel beperkt kunnen blijven tot patiënten met specifieke beroepen, zoals verkeersvliegers. Maar dan is weer de vraag: waar leg je de grens? Want ook bij een doodgewone automobilist kan een psychische stoornis een gevaar zijn voor anderen. Ik denk dat het vooral belangrijk is dat we als professionals over dit soort vragen nadenken: vinden we dat de Europese Unie zich met 'ons' beroepsgeheim moet bemoeien, of is dit een zaak die beter op nationaal niveau geregeld kan worden? Wat hierop je antwoord ook is, als behandelaren weten wij er waarschijnlijk meer vanaf dan politici. Laten we daarom zorgen dat we als individuele behandelaren en als beroepsgroep een standpunt innemen dat we duidelijk naar de buitenwereld communiceren.

Diederik de Rooy werkt als AOIS-psychiater bij het Leids Universitair Centrum